

Congrès d'Unitat d'Aran 99 - Programa d'accion politica

Iniciatiues

Revision des leis d'ordenacion territorialiu

- Traspàs de competéncias.

Infrastructures viàries

- Desdoblament deth Tunèl de Vielha.
- Melhora deth tram Areny-Pont de Suert.
- Melhora dera C-142 Vielha-Esterri.
- Plan estrategic de comunicacions transpirenenques.

Politica territorialiu

- Plan entà esvitar eth despoblament des pòbles.

Educacion

- Bastiment deth nau collègi de Vielha.
- Discriminacion positiua des estudiants dera Val e deth Pirenèu (bèques, ajudes, eca.).
- Fomentar eth mantienement des escòles ruraus
- Crear un hilat de supòrt as docents.
- Adequar er ensenhament as .naues demanes deth mercat.
- Apropar eth mercat laborau damb es centres de .fòrmacion.
- Possar eth hilat d'escòles entara mainadèra de 0 a 3 ans.

Sanitat

- Crear un ens damb personalitat juridica pròpia que gestione es recorsi sanitaris (Departament de Sanitat + ajuntarnents + sindicats + entitats empresariaus + professionaus sanitaris + usatgèrs).
- Implantar era reforma dera Atencion Primària -. Hilat d'atencion domiciliària.
- Arténher ua ofèrta igualitària e de qualitat entà toti, qu'acabe damb es listes de demora.
- Trabalhar entà sajar de completar quauques especialitats medicaus en espitau Arnau de Vilanova (neurocirurgia cirurgia cardiovasculara, cirurgia pediàtrica, oncologia, alergologia, eca.).
- Fomentar era promocion e proteccion dera salut.

Economia

- Creacion der Institut entara Promocion e Desvolopament deth Pirenèu.
- Prebotjar er equilibri entre sectors economics.

- Política de suport entàs PYMIES
- Estudiar ajudes entà empresaris qu'installen es sues empreses en pòbles en vies de despoblament.
- Possar era arribada tara Val d'Aran dera comunicacion per cable (Localret) e deth gas naturau (comunicacion damb França).
- Possar era Denominacion d'Origina Aran coma mèrca de qualitat entath torisme e artesanía.
- Adequar era ofèrta ara capacitat de carga des recorsi disponibles. (Era sostenibilitat ei un compromís etic e un valor de futur.)
- Diuersificar era ofèrta en tot profitar es recorsi infrautilizadi entà trincar era estacionalitat.
- Definir un modèu de creishement urbanistic adaptat ara capacitat deth miei. Dotar es municipis d'ua normatiua adequada ath sòn entorn.
- Possar eth reconeishement de naues activitats e mestièrs e establir un marc administratiu adequat e formacion especifica.
- Dotar es municipis toristics des recorsi de besonh entà adequar era infraestructura que demane er augment sasoèr dera poblacion.

Recorsi naturaus

- Potenciar era gestion des espacis naturaus (parcs, resèrves naturaus, PEIN, eca.).
- Invertir entà arténher ua agricultura e ramaderia fòrtes (economicarnent deficitaris més imprescindibles entath mantienement deth miei)
- Política de conservacion forestau ben entenuda
- Conservar es cabeçades des arrius e conquèsts fluviaus en tot auer en compde es paramètres biològics.
- Consensuar un plan idrològic damb critèris de solidaritat e corresponsabilitat.
- Demandar as hidroelectricas qu'adèqüen es installacions existents damb critèris d'eficàcia e respècte ath miei ambient.
- Amendrida deth consum de matèries prumèras e d'energia
- Amendrida der us de substàncies tòxiques
- Fomentar era arrernassada selectiua e reutilizacion o reciclatge de residus.
- Prebotjar cambis d'actitud individuaus e collectius ena conservacion deth miei ambient.

Agricultura e bestiar

- Incrementar era dotacion des indemnizacions compensatònes de montanha (ICM), tant era basica com era complementaria
- Redefinir eth concèpte d'agricultor professionau enes zònes de montanha e desblocar es ajudes entera incorporacion d'agricultors joeni
- Definir ua politica rural e agrària pròpia a partir d'un bon diagnostic, der establiment de prioritats e de gestion eficienta des recorsi transferidi
- Assolidar es estructures associatiues agràries e melhorar era sua capacitat d'actuacion sus eth procès de transformacion e comercializacion des sòns productes.
- Melhorar es condicions de vida deth mon rural (melhores socials, assistenciaus, educatiues, eca.).

Cultura

- Protegir era lengua é era cultura araneses e balhar suport a totes es manifestacions culturaus nacionaus singulares, en tot respectar era diuersitat.
- Melhorar eth finançament dera cultura damb ua accion conjunta e coordinada entre eth Conselh, es ajuntaments e eth Govèrn dera Generalitat.
- Enfortir eth hilat d'escòles de musica en collaboracion damb es ajuntaments.
- Acabar eth desenvolopament deth hilat d'equipaments culturaus en Aran (musèus, archius, bibliotèques, eca.).

- Establir convènies de cooperacion damb es servicis culturaus de d'alti airaus d'Occitània, Catalonha, Andòrra e Aragon entara difusion conjunta der auviatge culturaus.

Unitat d'Aran